Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

**Lausunto**

30.09.2025

MIG-2530923
00.03.00
MIGDno-2025-2945

Eduskunta,
sivistysvaliokunta

siv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 23.9.2025 asiassa HE 102/2025 vp

# Maahanmuuttoviraston lausunto HE:stä eduskunnalle kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi. Virastoa on kuultu jo hallituksen esitystä valmisteltaessa, ja virasto on lausunut ehdotettujen muutosten vaikutuksista toimialaansa liittyen.

Maahanmuuttovirasto pitää tutkintojen yhdistämistä ja sujuvoittamista sekä tutkintosuoritusten digitalisoimista kannatettavana, varsinkin kun tulevan pysyvien oleskelulupien lakimuutoksen myötä kielitutkintojen osallistujamäärät tulevat todennäköisesti kasvamaan. Myös tavoite ruuhkien purkamisesta on viraston näkökulmasta kannatettavaa. Pysyvien oleskelulupien lakimuutosten myötä aiempaa useampi Maahanmuuttoviraston asiakas hakeutuu todennäköisesti jatkossa kielitutkintoon. Pysyvien oleskelulupien lakimuutos tulee näillä näkymin voimaan 8.1.2026.

Kansalaisuushakemusten ja tulevaisuudessa myös pysyvien oleskelulupahakemusten sujuvan käsittelyn kannalta on tärkeää, että Maahanmuuttovirasto saa jatkossakin luotettavasti ja sähköisesti tiedon asiakkaidensa kielitutkintojen suorittamisesta ja arvosanasta. Tältä osin toivotaan, että laissa tai sen esitöissä ilmaistaan selkeästi se, että 1) rekisteröity ei voi kieltää tietojensa luovuttamista sellaiselle viranomaiselle, jolla on lakisääteinen oikeus tietojen saantiin, ja että 2) Maahanmuuttovirasto voi edelleen hakea tarvitsemansa tiedot Opetushallituksen (OPH) ylläpitämistä valtakunnallisista opetuksen ja koulutuksen rekistereistä ja tietovarannoista henkilötunnuksen avulla.

HE 102/2025 vp sivulla 26 vaikutuksista viranomaisiin ja tiedonhallintaan liittyen on todettu: *"Vaikka kielitutkintorekisteriin tallennettaisiin jatkossa henkilötunnuksen sijasta oppijanumero - -, oppijanumero olisi yhdistetty henkilötunnukseen oppijanumerorekisterin kautta. Näin ollen esimerkiksi muut viranomaiset saisivat edelleen haettua tarvitsemansa tiedot henkilötunnuksen avulla, eivätkä ehdotetut muutokset vaikuttaisi muiden viranomaisten järjestelmiin."*

www.migri.fi

PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10
00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

PO Box 10
FI-00086 Maahanmuuttovirasto
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

Jos lakimuutoksen aiheuttamat tietojärjestelmämuutokset tehtäisiin OPH:n puolella täysin edellä mainitun lainauksen mukaisesti, Maahanmuuttovirastolla ei käsityksensä mukaan olisi muutosten jälkeenkään tarvetta kysyä hakijan oppijanumeroa eikä tehdä muitakaan tietojärjestelmämuutoksia. Järjestelmäkehitykselle ei näyttäisi olevan akuuttia tarvetta, mikäli YKI-tulokset löytyisivät jatkossa Koski-rekisteristä henkilötunnuksella haettuna. Maahanmuuttovirasto pitää kyseistä ehdotusta erityisen kannatettavana. Maahanmuuttoviraston kannalta on tärkeää varmistaa, että tietojen hakeminen onnistuu jatkossakin henkilötunnuksen avulla.

Jos OPH tekisi tietojärjestelmämuutoksensa puolestaan siten, että Maahanmuuttovirasto joutuisi muuttamaan omissa tietojärjestelmissään jotakin, järjestelmämuutoksia tarvittaisiin ainakin jonkin verran ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään (UMA). Muutosten arvioitaisiin olevan vähäisiä.

Siirtymäsäännösten sisältö voi osoittautua monimutkaiseksi asiakkaille. Kun huomioidaan hakemusten käsittelyajat, virastossa joudutaan käsittelemään vielä epämääräisen pitkä aika niin nykyjärjestelmän, siirtymäkauden kuin uuden järjestelmän mukaisia tutkintosuorituksia. Siirtymäsäännökset tulisi huomioida tarkasti muun muassa asiakasviestinnässä.

Maahanmuuttovirasto pitää tärkeänä myös sitä, että Opetushallitukselle varataan riittävät resurssit muun muassa järjestelmäkehitykseen, jotta tietojen hakeminen on Maahanmuuttoviraston näkökulmasta sujuvaa eivätkä tutkinnot ruuhkautuisi entisestään.

Johtaja Johanna Waal

Erityisasiantuntija Marika Suutala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 30.09.2025 klo 08:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan sivistysvaliokunta